

Az egyik elnökjelölt — Csongrád megyében

Für Lajost fél 10-kor fogadják a megye határán, ezután Mindszentnél komppal kel át a Tiszán, majd az Opusztaszeri Nemzeti Emlekparkkal ismerkedik, 11 órakor érkezik Csongrádra, ahol a helyi Batsányi János Gimnáziumban rendhagyó történelemtörténet tart (lévén egyébként történész, az ELTE docense). A hírek szerint már előzetesen elfogadták az érdeklődő szentesi polgárok az ottani halászcserda 100-120 helyét. Itt ebédel ugyanis — közösen szerencsés szentesiekkel — a köztársaságielnök-jelölt. Ebéd után a Mindszenti Művelődési Házban falugyűlésen vesz részt (amely 3 órakor kezdődik), majd délután fél 5-kor Hódmező-

Für Lajos, akit a Magyar Demokrata Fórum jelöltjeként állított a köztársaságielnök-választásra, holnap egész nap Csongrád megye vendége lesz. A választási kampány kezdete az a négynapos program, melynek keretében az elnökjelölt ma Békés, holnap Csongrád, 4-én és 5-én pedig Baranya és Tolna megyébe látogat.

vásárhelyen megkoszorúzza az első világháború áldozatainak emlékművét. Vásárhelyről Makóra utazik, ahol a város lakóival, a termelősövetkezetek kép-

viselőivel a múzeumban találkozik fél 6-kor.

Szegedre előreláthatólag este háromnegyed 7-kor érkeznek; Szőregnél a város határában fogadják, s kísérik a Bartók Béla Művelődési Központba. Eszmecsere folytat az egyházak képviselőivel, majd a fél 8-kor kezdődő nagygyűlésen mond beszédet.

Látható, hogy igen sűrű programot alakítottak ki a szervezők Für Lajos számára; ám azt is elmondották, hogy kimondottan saját kérésére formálták így a programot, hogy lehetőség szerint minél több Csongrád megyei településre eljuthasson, s minél több választópolgárral személyes kontaktust teremthessen.

Új hisztériák, gerjesztéssel

Van új hír, ami fölzaklatja a népet: emelik-e az autók vámját, vagy sem. Hétfőn reggel a rádióban az országos vámparancsnok nyilatkozik. Azt mondja, január 1-jétől változik az áfa-törvény, azzal együtt tartja célszerűnek az importautókra vonatkozó váltást is. Hozzáteszi: az év utolsó két hónapjában nem lehet olyan jelentős a gépkocsibehozatal, ami miatt érdemes lenne vámemeléssel kavarni a lakosság érzelmeit. Mindezzel együtt sem cáfolja a rémhírt.

Ismerősökkel beszélnek nap közben. Hallottad? — kérdezik. Mármint, hogy elsejtől emelkedik az autók vámja. Bementa a rádió! — teszik hozzá. Kiderül, ugyanarra a műsorra hivatkoznak, amit én is hallgattam, s amiből fentebb idéztem. Próbálok érvelni: nem hangzott el a bejelentés, amiről beszélnek. Kinevetnek, amikor azt mondom: nem cáfolták, de nem is erősítették meg a hírt. Hát ez az! — tromfolnak rám, nem cáfolták, tehát jön az emelés.

Nem tudok igazából vitába szállni az érvekkel. Magamnak is csak azt ismétlgetem: kizárt, hogy szerdán bevezessenek valamit, amiről hétfőn még nem tudnak (vagy nem akarnak?) semmit mondani az embereknek. De azokat is megerterm, akik a haraszt zörgésekor mindjárt a legrosszabba gondolnak — évtizedek tapasztalata erősítheti bennük ezt a reflexet.

Németh Miklós nemrégiben kikérte magának, hogy kormányát bárki is tisztességtelenséggel vádolja. S hozzátette, ha ilyesmin érne

bárki, nyugodt szívvel követelheti a lemondását. Az Országgyűlésről tudósítva arra gondoltam: vámos ügyében is kell lenni egy tisztességes megoldásnak, s ki más ismertethetne meg ezzel, mint a miniszterelnök. Az első próbálkozásomra rövid a válasz: „Nem érek rá. Lesznek, ámbar nem mond túl sen!” Lések hát, a felszólít-

ásnak megfelelően. Következő találkozásunk ismét futólagos, a válasz már ingerültebb: „Mondom, hogy később! Most Szűrös úrral van beszédem.” Újabb találkozás nincs. Van viszont a miniszterelnök. Az első próbálkozásomra rövid a válasz: „Nem érek rá. Lesznek, ámbar nem mond túl sen!” Lések hát, a felszólít-

- Mi a helyzet az autók vámjának esetleges föl-emelésével?
- Majd ha a kormány döntött, akkor beszélünk róla.
- Mikorra várható a döntés?
- Valószínűleg, még ezen a héten összeül a kormány.
- A közzsajon forgó hírek november elsejei bevezetésről szólnak.
- Erről szó sem volt, nem tudom, ki terjeszt ilyen pletykákat.
- Milyen változatai lehetségesek a kormány döntésének?
- Ne próbáljon semmi olyat kihúzni belőlem, amit nem vállalok.
- A személyes véleményét elmondja-e arról: milyen változást tartana helyesnek?
- Majd a kormány döntése után.
- Akkor ezt a témát hamar megbeszéljük — válaszulom, s kínosan nevetünk a kényszeredett helyzeten. Okosabb viszont nem lettem.

Hallgatom a Danubius rádiót hazafelé. Ott is a vámemelés a fő téma. Hírek a határról, ahol százával állnak a behozandó autók. A hétfő reggeli rádióműsor óta sokan villámgyorsan Ausztriába indultak, hogy megkezdjék a vámelszámolással hozzanak autót. A műsorból is hallható, hogy a bizonytalanság, várának az emberek valami biztos hírt. De senki nem tud.

Azóta kiderült: az elsejei vámemelés híre — pletyka. Am ez önmagában még sokat nem bizonyít. Okosabban a kormány ülése után leszünk. Ott azonban nemcsak az a tét: drágábban hozhatja-e be az autóját ezután pár tízezer (tízezer?) magyar? Hanem az is: a jó rész új szelek szárnyán érkezett új kormány tud-e olyan döntést hozni, ami — egy folyamat elemeként — bizalmat teremt azokban, akik sokéves tapasztalatukat, mai viszonyra is érvényesnek tartják. Nincs egy hónapja, hogy hivatalos helyen elhangzott: *idén nem változtatnak a vámokon*. Az is emlékeztetés: tavasszal mi csoda tömeghisztériát eredményezett az általános vámos módosításának híre. Ezek tudatában nyilván nem könnyű jól dönteni. De a rémhírek további terjedését megakadályozandó — mielőbb kellene. Hátha le tudunk térni a cimbéli útról.

Balogh Tamás

A Könyvért helyreigazítást kér

A pénzérme másik oldala

Az október 16-i számunkban megjelent, „Búcsú a millioktól? Adósok a passzázson” című írásunkra érkezett válasz: az egyik érintett — a Könyvért — szükségesnek tartotta, hogy olvasóinkkal megismertesse saját álláspontját. Hallgattassék meg a másik fél is — vagyis (mivel pénzről, méghozzá milliokról van szó): ime, a pénzérme másik oldala. (Az alábbiakban az események rövidített krónikája következik, a Könyvért levele alapján.)

A SZERZŐDÉS ÉS A VÁLTOZÓ (HATÁR)IDŐ

1985. október — a Szeged Megyei Városi Tanács tervosztálya 120 négyzetméteres üzletter megépítését vállalta a Könyvért részére. Az előirányzott költség 3 millió forint volt, amelyből egymilliót a Könyvért még az év decemberében átutalt. Befejlesztési határidőként 1986. november 30. szerepelt.

1986. február — tervegyeztetés; május — a tervosztály levele az új terület négyzetméter-arányos díjának érvényesítéséről.

1987. június — a Könyvért kérdése: hogy áll a beruházás, mikor lesz kész? Válasz: 60 százalékos készülté várt, átadás 1988 májusában. Az átadási határidő elcsúszását nem indokolták.

AZ ELVESZETT LEVÉL

1988. április — a tanács levélben tájékoztatja a Könyvértet „elszámolási kötelezettségéről”.

1988. június — műszaki átadás-átvétel.

1988. november — a Csömör közli a Könyvérttel, hogy a beruházás szeptemberig felmerült költsége 3 millió 852 ezer 515 forint + 289 ezer 149 forint áfa. Számlát nem mellékeltek.

1988. december — egyeztetés a tervosztályon a végelszámolás ügyében, amelyről a tervosztály vezetője csak 1989. október 26-án szerzett tudomást (a Könyvért információja szerint). Közlés az újabb felmerült költségekről — ez sem számla! —: 403 ezer 801 forint + 99 ezer 946 forint áfa.

1989. január — a Könyvért levélben közli a tervosztálynal, hogy véleményük szerint az elszámolásba több hiba is csúszott. A levél megválaszolatlan maradt. (A tanácsiak szerint hozzájuk meg sem érkezett...)

HOLTIPONT

1989. május — levél a tervosztálytól, amely a fizetési megkövetésekre figyelmeztet, a határidőről és az 1988-as végelszámolásról nem beszél.

Miután a Könyvért januári levelét válasz nélkül hagyták, ő sem válaszoltak a tanács felhívására! A párbeszéd hónapokra abbamaradt...

VÁRATLAN FORDULAT

1989. szeptember — a tanács közli a Könyvérttel: „Anyagi lehetőségeink nem teszik lehetővé számunkra a további hitelezést.” Az újabb elszámolás már 4 millió 813 ezer 477 forintról szól, továbbra is számla nélkül. És még egy kitétel a tanács leveleiből: ha a fenti összeg nem érkezik be határidőre, megvonják a kezelői jogot.

Bujkál bennem mostanság valami. No nem betegség, inkább valamiféle lelki nyavalya. Tán társadalmunk betegsége feszkelődött volna belém? Ki tudja. Unos-untalan előtöl esténként egy József Attila-i töredéksor: „Hiányod átjár, mint huzat a házon. Mondd távozzon tőlem a félelem...”

De nem, akar távozni, juszt se. Mielőtt bárki feltételezné azt a nagyképűséget rólam, hogy a társadalom lelkiismeretét akarom most elszínléni, inkább elmondom, sokkal prózaiabb oka van lehangoltságomnak. Egy jelentés került nemrégiben a kezembe, amelyben tükröt rajzolnak elém arról, hogyan alakul a munkanélküliség környékünkön. Számokkal most nem szívesen untatnám az olvasót, már csak azért sem, mert az emberi tragédiákat aligha lehet kilóra mérni. Annak az egyetlen embernek a kálváriája, aki nem talál munkát, éppen úgy szíven üt, mintha százézer számra koptatná a munkanélküliség környékünkön. Számokkal most nem szívesen untatnám az olvasót, már csak azért sem, mert az emberi tragédiákat aligha lehet kilóra mérni. Annak az egyetlen embernek a kálváriája, aki nem talál munkát, éppen úgy szíven üt, mintha százézer számra koptatná a munkanélküliség környékünkön.

Emlékszem még azokra az időkre, amikor „harcoltunk” is a munkanélküliségért. A hatalmas hivatali apparátusokat le kellett építeni, a termelést muszáj korszerűsíteni. Kevesebb emberrel többet, jobbat kell gyártani. Mert csak így tudunk versenyben maradni a világgal. Mind ez persze igaz. Csak-

FELE ÜZLET. FELE PINCE

A Könyvért kérdései: 1985 óta határidő-módosítás nem volt, az évi 12 százalékos késedelmi kötbér kit terhel? Miért esik azonos elszámolás alá a pince és a földszinti üzletter? (120 négyzetméteres üzletterre kötötték szerződést, technikai akadályok miatt ennek csak 50 százalékát kapták meg, a terület másik fele pince.) A tanács miért nem a rendeletek szerint számláz? A benyújtott elszámolások nem tekinthetők számlának.

HAPPY END?

A Könyvért képviselői 1989. október 26-án megtekintették a tételes elszámolást, és kifizetik a hátralévő összeget — mielőtt megkapják a számlát.

Így talán teljesebb a kép. Nyilas Péter

Megélnékült a gépkocsi-magánimport

Máris érezhető a külföldről behozott gépkocsik vámjának emelésével kapcsolatban elterjedt hírek hatása. A Pénzügyőrség Győr-Sopron-Komárom Megyei Parancsnokságától kapott információ szerint a Győrött vámkezelettet nyugati kocsik száma körülbelül 40 százalékkal „ugrott meg”. Egy-egy reggel hét órától este hét óráig tartó ügyfél-

szolgálat során Győrött most már 120-150 nyugati kocsit vámügyeit intézik. A magánimport azonban ennél lényegesen nagyobb, és a forgalom növekedése is alaposan meghaladja a győri hivatalét, hiszen a kocsik nagyobb részét nem ott vámkezelik. Hegyeshalomnál 150, Sopronnál, pedig 30 kocsi érkezett. A következőkben ismét nagyobb forgalomra számítanak.

polgárok által vásárolt nyugati márkájú gépkocsi gördült át a határon. Szerdán, nyilván azért, mert mind Ausztriában, mind pedig az NSZK-ban a halottak napja miatt sok üzlet zárva volt, csökkent a forgalom; ezen a napon délig Hegyeshalomnál 150, Sopronnál, pedig 30 kocsi érkezett. A következőkben ismét nagyobb forgalomra számítanak.

Mint huzat a házon...

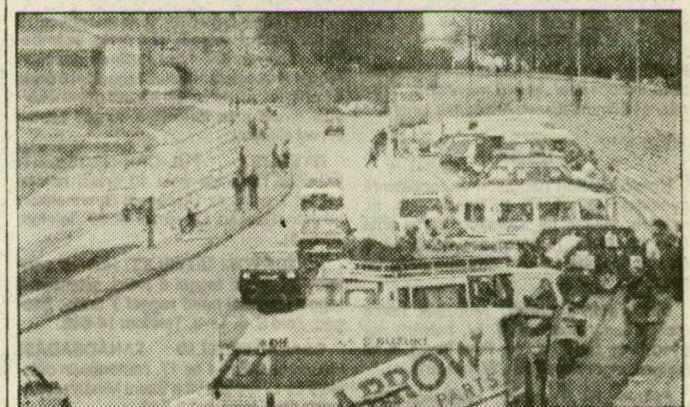
lyük az elhelyezkedésre a szellemi munkásoknak van. A nekik felkínált munkahelyek száma rövid idő alatt harmadával csökkent. Egyik oldalon a kiszolgáltatottság, a társadalom művelődését szorgalmazó gondolat a másikon. De miért? Kinek éri meg? — kérdezik sokan. Minek az iskolapadot koptatni, amikor a segédmunkás még mindig többet visz haza tizenyolec esztendősen, mint meglétt tanára. Hát ezért nem lehet igazán a munkanélküliség rémvel íjesztgetve rendbe tenni a gazdaságot. Előbb egy, a fejébe mélyen befészkelte gondolatot kellene kibillenteni: a munka nem az izzadátságtól érték, hanem attól, hogy mekkora hasznot hajt a társadalomnak. Csak ilyen alapon boldogulhat ki-ki szorgalma, tehetsége szerint.

Nem divat mostanában gazdasági példabeszédet tartani. Mint ahogy termelésről, munkáról, fegyelemről sem kifizetőd papolni. Politikai harcok idejét éljük. Egy társadalom emeszt (fel) közben saját erejét. A csatározásokban viszont éppen arról feledkezünk meg, ami a legfontosabb: az ezerszer becsapott, közhalálra degradált emberről. No meg az emberségről.

Ezért jutnak eszembe folyton-folyvást a költő sorai: „távozzon tőlem a félelem”...

Rafai Gábor

A terepjárók Szegedre érkeztek

Tegnap a délutáni órákban érkeztek és ma reggel indulnak tovább a II. Magyar Mavad-rali résztvevői. Reggel 7 órakor az alsó Tisza-parton gyorsasági versenyt rendeznek, ahol egy kilométeres szakaszon kell álló rajtból minél nagyobb sebességet elérni. Ezután a Lenin körút, Hunyadi János sugárút, Bécsi körút, Moszkvai körút, Tolbuhin sugárút irányában Mórahalom felé veszik útjukat, hogy Pusztamérgesen megkezdjék a speciális szakasz befutását, melynek célja Kiskunhalason lesz.

niük úttalan utakon. A mezből érkeztek és ma reggel indulnak tovább a II. Magyar Mavad-rali résztvevői. Reggel 7 órakor az alsó Tisza-parton gyorsasági versenyt rendeznek, ahol egy kilométeres szakaszon kell álló rajtból minél nagyobb sebességet elérni. Ezután a Lenin körút, Hunyadi János sugárút, Bécsi körút, Moszkvai körút, Tolbuhin sugárút irányában Mórahalom felé veszik útjukat, hogy Pusztamérgesen megkezdjék a speciális szakasz befutását, melynek célja Kiskunhalason lesz.

A verseny fő szponzora a Mavad — így a résztvevők között sok a vadász, aki a futam befejeztével még hamindeddig Kelet-Európa egyetlen ilyen két-, illetve négykerekű erőpróbája. A versenyzőknek 5 nap alatt 2000 kilométert kell megten-